

ott volt előtte a kulcs

Sandra

AZZOPARDI,
Clare
„Elmondhatatlan
történet”
(Eritreából Máltára)
(Varró Zsuzsa ford.)
Magyar Lettre
Internationale, 61

„Megmerítve”
(Márton Róza
Krisztina ford.)
Magyar Lettre
Internationale, 80

Az első kulcs, amit elől hagytam, a naplómé volt. A padomra tettem az iskolában. Zöld pad volt, rajta a tollam és ceruzám helye uszonnajától maszatos, lapján felirat „pdm”. A füzetet feltűnő helyre tettem, hogy Paula Dawn Mangion megtalálja. Hatodikos voltam akkor. A legnagyobb titkaimat írtam bele: azt, hogy épp Mauróval járok, aztán, hogy Ezékiellel, Jamievel, Keithszel; attól függően, hogy épp kivel voltam rosszban. Pici lakat volt rajta, egy kis piros kulccsal záródott.

Paula csinos lány volt. Én feleannyira se voltam szép. Már a haja is gyönyörű sima volt, míg az enyém göndör; neki nem volt szemüvege, nekem meg igen; a bőre hibátlan, az enyém viszont olyan szeplős, mintha leszarta volna a galamb, ahogy a dadám mondogatta. Jamienek nagyon tetszett Paula. Néha reggelenként összevesztek, úgyhogy az első szünetben Jamie velem játszott, de a másodikra már velem veszett össze, úgyhogy visszatért Paulához.

Részletesen elterveztem a dolgot. Egy egész hetet töltöttem azzal, hogy a Jamie nevében szerelmes leveleket írtam magamnak. Úgyesen utánoztam a kézírását, egy angol-házifeladat alapján, amit szünetben loptam el tőle; meg is büntették, amikor kiderült, hogy nincs meg. A következő lépés az volt, hogy elmondtam Paulának: bajban vagyok a matekkel – mert hogy ő nemcsak szép volt, hanem jóban volt a számokkal is. Biztos voltam benne, hogy ezután meghív majd hozzájuk, hiszen alsó szomszédaink voltak. Így is történt. Amint beléptem az ajtón, behívott a szobájába. Az ágyra dobtam a táskámat, és elővettem a könyveimet. A napló is köztük volt. Benne Jamie levelei.

Úgy intéztem, hogy a könyvek nagy része a padlóra boruljon. Köztük persze a napló. Felvettem a matekkönyvet meg a füzetet, közben meg ügyesen belöktem a naplót az ágy alá a lábammal: épp, hogy csak kilátszott. Reméltem, hogy Paula megtalálja, miután elmentem. Mikor befejeztük a matekozást, összeszedtem a cuccaimat, és hazamentem. A naplót ott hagytam, csak a sarka állt ki. A következő nap, az első szünetben, szándékosan a padon hagytam a kulcsot, mikor Paula Dawn nem nézett oda –, és minden éppen úgy történt, ahogy elterveztem. Amíg az udvaron voltunk, Paula odament a padomhoz, hogy visszategye a naplóm. Meglátta a fényes piros kulcsot, és erőt vett rajta a kíváncsiság. Sara, a legjobb barátja is ott volt, az én halálos ellenségem, aki nem bírt uralkodni magán, úgyhogy a kulccsal és a naplóval bezárkóztak a vécébe. Amikor visszamentem az osztályba, a bezárt naplóm ott volt a padomon, pont, ahogy gondoltam. A kulcs viszont seholy. Paula soha nem beszélt többet Jamievel, és hozzám is csak akkor szóltak, amikor kedvük tartotta. Én pedig ezután igyekeztem minél többet mosolyogni Jamiere, csokival traktáltam, vagy radírt ajándékoztam neki, de azt hiszem, a göndör lányok nem jöttek be neki. A fiókomba tettem a naplót, és soha nem nyitottam ki többet, mert senki nem hagyta elől a kulcsát a számomra.

Nem értem, mi van ezekkel a kulcsokkal, de ha meglátok egyet, rángani kezd a szemem, lelassul a szívverésem, reszket a lábam, izzad a tenyerem, aztán elkezdek körbepillantani, és amint senki nem néz oda, megkaparintom őket és a farmerem zsebébe süllyesztem, hogy felhasználjam majd, ha elérkezik az idő.

Egyszer, amikor negyedikes voltam, ő pedig már egyetemista, a nővérem ott felejtett egy kulcsot a fürdőszobában. Az ékszerládikája kulcsa volt, amit a fésülködőasztalán tartott. Rajta kívül soha senki nem nyitotta ki. Abban az időben, talán azért, mert összeveszett Matthew-val és kiviharzott a házból, a fürdőszobaablakban hagyta a kulcsot. Véletlen volt. Nem is tudom, mit akartam találni. Emlékszem, hogy a szemem is összeszorítottam, úgy fordítottam el a kulcsot a zárban, hallgattam a csikordulást, és még mindig csukott szemmel emeltem fel a fedelet, mintha belemászhattam és ott egy másik világba kerülhettem volna, valahogy úgy, mint Lucy, amikor bemászott Kirke professzor szekrényébe. Azt hiszem, soha nem éreztem még akkora

csalódást, mint amikor a nővérem titkos ládikáját kinyitva megláttam, hogy óvszerekkel van tele. Mérgesen lecsaptam a fedelet, kimentem a konyhába, és az étkezőasztalon hagytam a kulcsot, hogy majd, ha anya hazajön, megtalálja, és elkezdjen kíváncsiskodni. Neki is látnia kell a titkot, amit a lánya a ládikában őriz. Mint aki jól végezte dolgát, a tévé elé ültem, és vártam, hogy anya hazajöjjön. És minden pont úgy történt, ahogy elterveztem. Anya letette a bevásárlást az asztalra, aztán feltette a teavizet, és amikor elkezdte elpakolni a dolgokat, egyszercsak ott volt előtte a kulcs. Szinte biztos, hogy ekkor rám pillantott, hogy észrevettem-e – én persze direkt nem néztem oda –, aztán gyorsan felkapta és betette a szvettere zsebébe. Ezután felállt, és kilépett a folyosóra. Töltsd ki nekem a teát, drágám, vécére kell mennem. Aznap este a nővéremet nagyon lehordták és egy hónapig nem engedték el Paceville-be.

Egyszer, még hatodikos koromban, szándékosan hagytam elől a szekrényem kulcsát, hogy mindenki lássa, és Gareth is megtalálja. Addig már nagyon jól ismertem milyen az érzés, amikor az ember megtalál egy kulcsot, amit ott hagytak az asztalon vagy a padlón – gazdátlanok látszik, mégis azonnal tudjuk, hogy kié. Az ember ilyenkor egy kicsit megszedül; így van ez mindig. Kicsit lehorgasztja a fejét; a szeme lázasan csillogni kezd, és sebesen pillogat ide-oda, hogy látja-e valaki; aztán a kicsit már kellemetlen nyugtalanság következik: borzongató izgalom lassítja le a szívet, és még a torkodat se bírod megköszörülni ilyenkor, nehogy odanézzenek. Végül elhatározod, hogy megszerzed. Már egy hónapja jártunk, amikor rajtakaptam Gareth-et Karlával, és megmondtam neki, hogy láttam, de ő persze tagadta, és azt mondta, hogy csak engem szeret egyedül. A következő alkalommal, amikor láttam, hogy kigombolta a Karla blúzát, és úgy kezdte nyalni a mellét, mint egy fagyaltot, küldtem Gareth-nek egy üzenetet: megfenyegettem a fotókkal, amiket kettejükéről készítettem, és azt mondtam, hogy meg fogom szégyeníteni a csaját. Ezt követően hagytam elől számára a kulcsomat. Nem tudom, mit is gondolhatott. Talán azt, hogy megtalálja majd a képeket? Vagy, hogy talál ott valamit, amivel visszasarolhatja. Ki tudja? Mindenesetre elhatározta, hogy szerencsét próbál, ha már talált egy kulcsot – miért is ne? Ám ahogy kinyitotta a szekrényt, ötszáz tampon ömlött a nyakába. Abban a pillanatban bukkantam fel én, és a nevetéstől fulladozva felmutattam a félmeztelen Karla fényképét. Talán ezt keresed? Tedd csak vissza szépen a tamponokat, ha nem akarod, hogy teleragasszam a faliújságot Karla csöcseivel.

Első egyetemem éveim alatt senkinek sem hagytam elől kulcsot. A harmadik évben azonban találkoztam Simonnal, aki állandóan szedett mindenfélét és hozzá még dilerkedett is, és belerészedtem az izgalomba, amikor egyszer megkért, hogy dugjak el egy köteg spanglit a tornaszekrényembe, aztán hagyjam ott a kulcsát a kukák mellett a kisebbik parkolóban. Soha nem érdekeltek a drogok, hozzájuk se nyúltam –, ám az, hogy drogot tegyek a szekrényembe, aztán kint hagyjam a kulcsot valakinek, utána meg visszamenjek érte ugyanoda, az már egész más kérdés volt. Ebbe azonnal belementem. A következő hónapokban elhelyeztem a füvet meg az extasyt a szekrényben, és ott hagytam valahol a kulcsot egy kuka, egy faliújság vagy egy kávéautomata mellett. A szabály egyszerű volt: ahogy letettem a kulcsot, azonnal le kellett lépnem anélkül, hogy látnám, ki jön érte, aztán fél vagy egy óra múlva visszamentem a kulcsért; minden esetben megtaláltam, és soha nem tudtam, ki vitte el.

Egészen addig, amíg fel nem ébredt bennem a kíváncsiság. Elbújtam egy pad mögé, hogy kicsit többet tudjak meg. És lebuksztam. Azonnal. Fogalmam nincs, hogyan láthattak meg, de onnantól kezdve többé nem bíztak meg bennem. A fickó, aki elvitte a kulcsot, biztos nem láthatott meg, és az is biztos, hogy ő volt az, aki visszahozta. Isten bizony nem látott meg. De ezek szerint valaki más meg engem figyelt folyamatosan, anélkül, hogy tudtam volna róla.

Emlékszem: Simon már a következő héten otthagyt, és az ezt követő nagy sírásban benne volt mindaz a fájdalom, ami hónapok alatt felgyűlt bennem attól, hogy olyasmit csináltam, amire nem hittem, hogy valaha is képes leszek.

Amikor a Rocco and Co.-nak kezdtem dolgozni, és megismertem Stefan, új kaladba keveredtem. Kereskedő volt, én meg a könyvelője. Az egész játéknak indult. A főnök egy hétre külföldre ment, és ilyenkor mindig én feleltem az összes kulcsért. Ebben az időben kábé négy Toyota, három Hyundai és hat Ford volt a bemutatóteremünkben. És hát ott volt még az a piros BMW 316 és a Mercedes-Benz E Class. Soha nem ültem még ilyenekben, mert nem én vittem a vevőket a próbakörre. Én csak könyveltem, és amikor a főnök Londonba ment újabb használtautókat venni, én vigyáztam a kulcsokra is. Aznap Valentin-nap volt éppen. Stefan szingli volt, én is. Épp nem volt vevő. Hideg volt, zuhogott. Megkérdeztem tőle, akar-e kávézni egyet zárás előtt, és ő igent mondott. És ahogy kávéztunk, egyszerre megkérdezte, hozzunk-e egy pizzát. Én előbb nemet mondtam, de aztán támadt egy ötletem. Odamentem a kulcsokhoz, elvettem a Mercedesét és leejtettem eléje az asztalra. Aztán vettem a székéről a táskám, és indultam a kocsi felé. Nem követtem azonnal. Nem nyugtáztam le a dolgot. Nem szédült meg tőle. Nem bizsergette meg az érzés, mint a gerincen lecsusszanó jégkocka. De miután pár percet vártam az anyósülés melletti ajtónak támasztva a fenekem, láttam, hogy kijön a konyhafülkéből, és megkérdezte, hogy ugratom-e. Most akkor tudsz vezetni, vagy nem? Kérdeztem. Egy szót se szólt többet. Beült a kocsi, és szép lazán kikormányozta a garázsból. Bezárta az ajtót, és elhúztunk. Aznap éjjel a Mercedes új huzatainak illatában, a szélvédőn doboló eső hangjai közt, csodálatos szeretkeztem, talán a legjobbat életemben. Nyelve hegyével testem legérzékenyebb pontjain kalandozott. Azt akartam, ne hagyja abba soha. Lassan, nagyon lassan akartam elérkezni. És amikor már bennem volt és az ajkai a mellbimbómat csipdesték, megint elérkeztem.

Később még többször is megcsináltuk ezt a trükköt. Néha a BMW-t vittük el, máskor az Alfa Romeót, néha egy Nissant, de mindig visszavittük és mindig vigyáztunk az úton. Ő vezetett, és én voltam felül – kivéve, amikor az ölembe fúrta a fejét. Amikor végképp belejöttünk, már nem is vártuk meg, hogy a főnök külföldre utazzon, és én a zsebemben hagytam a kulcsokat, még olyankor is, amikor a főnök ott volt. És akkor az történt, hogy egyik nap az autó, amit kivittünk a bemutatóteremből, pont annál a lámpánál állt meg Msi-dában, mint a főnök autója, és én megfordultam, és ránéztem a mellettünk álló autó sofőrjére, és Stefan majdnem összepisilte magát, belőlem meg majdnem kitört a nevetés, de nyugton maradtam, nehogy azt higgye, megjijedtem. Másnap aztán hiába magyaráztuk, hogy egyetlen karcot se hagytunk az autókön soha: mindkettőnk azonnal kirúgtak, és mi kéz a kézben sétáltunk ki a bemutatóteremből. Egy évvel később megházasodtunk, és meghívtuk Rokkut is az esküvőre, de nem jött el.

A legjobban a kislányom hiányzott. Igazából csak ő. Ez még mindig sajog. A Stefanral közös életünk nem hiányzott, mert egy idő után untam már, hogy mindig én beszélek, mindig én döntöm el, hova megyünk nyaralni, milyen filmet nézünk, milyen új ételt főzök vagy melyik barátomat hívjuk meg. Stefan életében egyetlen dolgot akart csak igazán: apává lenni. Amikor Berthát a karjaiba helyeztem, rájöttem, hogy én viszont soha nem akartam anya lenni. Én mentem vissza dolgozni, és ő ment el gyesre. Felnevelte a kislányunkat, ő lett az élete középpontja. Közben én egyre többet dolgoztam, és egyre többet utaztam, és gyakran találkoztam fontos és vonzó és izgalmas férfikkal.

Egyszer, Rómában, egy céges találkozón, találkoztam Tullióval. Három napig csak beszélgettünk a nagy projektekről és az új ötletekről, amelyek növelik a céget, és megtárgyaltuk, hogy hol kellene új leányvállalatokat létrehozni. Az utolsó estén, amit a Campo De Fiori hotelben töltöttünk, elhatároztam, hogy hagyok neki egy cetlit a címmel, és mellé odatettem egy kulcsot. Tullió még aludt, amikor beszálltam a taxiba.

Ahogy elhagytam Rómát, arra gondoltam, hátha egyszer eljön. Három hónappal később már nálam kávéztunk. Nem szólt, hogy jönni fog. Én meg azt nem mondtam neki soha, hogy házas vagyok, és lányom van. A kulcs izgatta a fantáziáját, és rögtön jött, ahogy tudott. Szombat volt, és én a számítógép-nél ültem. Stefan nem volt otthon, épp autózni vitte a kicsit. Amikor a kulcsot hallottam, nem gondoltam semmire. Azt hittem, Stefan jött meg. De aztán meghallottam az idegen hangot is, és komolyan megjijedtem. Felálltam, hogy megnézzem, ki az. Amikor megláttam, ugyanazt a hirtelen szédülést éreztem, mint amikor az ember ott hagy egy kulcsot egy idegennek. Tullio. A kezében a kulcs, mögötte nyitott ajtó. Behívtam a nappaliba, és kávézni kezdtünk,

a térdem a térdéhez ért, a keze néha odatévedt a combomra, én pedig meg-megsimogattam az arcát.

Eltartott egy ideig, amíg sikerült megértetnem Stefanral a helyzetet. Aki-nak nincs fantáziája, nem érti meg az ilyesmit. Stefan sem értette, miért csaltam meg négy ízben is, és miért volt a szex is sokkal jobb, mint vele, mert vele úgy csikorgott, mint egy rozsdás kerék.

Aznap, amikor utoljára csuktam be magam mögött a házunk ajtaját, senki nem volt otthon. Stefan elvitte a gyereket kocsikázni, és azt mondta, pakoljak össze és tűnjek el, mire hazaérnek. A kislánynak nem kell látnia semmit. Főlöleges jeleneteket csapnunk, vagy sírnunk – így lesz a legjobb. Megtettem, amit kívánt. A címetem ott hagytam egy lapra írva az ebédéőasztalon, és odatettem mellé egy kulcsot is cicás kulcsstartóval – ezzel világosan jeleztem, hogy a kulcs Bertháé, hiszen ő mindig akart macskát, csak azért nem lehetett, mert Stefan allergiás. Reméltem, hogy egy nap majd Bertha megért. Úgy látszik, mégsem, mert a kulcs, amit – jó tíz éve már – az asztalon hagytam, soha nem keltette fel annyira az érdeklődését, hogy megkeresse, hol lakom St. Juliansben, kinyissa az ajtót, és megnézzé az új bútorokat, a nemrégiben eBayról vásárolt ruhákat, a könyveket, cédéket, az édességgel tömött hűtőt, az illatos törülközőket és a nagyképernyős tévét. Persze az is lehet, hogy az apja még aznap eldugta előle, és soha nem kapta meg. Ha ez a helyzet, akkor még mindig van rá remény, hogy egy napon megtalálja, és akkor az izgalomban belepirulva remegni kezd majd a keze, és aztán erőt vesz rajta az izgalom: a zárra gondol, amibe a talált kulcs épp beleillik.

Tengap Marknak adtam a kulcsom, aki a Café Olében kávézott – ott szoktam lógni péntek esténként. Sokáig beszélgettem vele, megosztottuk egymással gyerekkorunk legkínosabb élményeit. Még mindig nem tudta túltenni magát azon, hogy a felesége elhagyta egy tíz évvel fiatalabb pasiért. Mielőtt hazamentem, odaadtam neki egy cédulát a címmel, és persze a kulcsot. Azt mondtam neki, hogy eljöhét, amikor csak akar, és ha épp nem vagyok otthon, akkor csak hagyjon egy üzenetet az asztalon. Azzal elindultam haza. Azt hittem, utánam rohan majd, azt kiabálva, hogy tiszta örült vagyok, és a kulcsot az arcomba vágva faképnél hagy. Nem így történt. Azt hiszem, belejöttem abba, hogy felismerjem a férfiakat, akiket nem riaszt el, ha egy frissen megismert nő odaadja nekik a lakáskulcsát. Tizenegy volt már, mire hazaértem. Bekapcsoltam a tévét, és feltettem a teavizet. Alig kortyoltam bele a teába, amikor meghallottam, hogy fordul a kulcs a zárban. Csak nem Mark? Sandra, te vagy az? Nem, nem Mark volt. Sandra, bejöhettek? Hát persze, John drágám, gyere csak. John nagyon be volt indulva, még azt se várta meg, hogy a teát megigyam. A divány nem a legmegfelelőbb hely az efféle vad menetekhez – jobb lett volna, ha a szőnyegnél maradunk. Persze arra se volt időm, hogy a kérést kimondjam. Olyan gyorsan hatolt belém, hogy még a zoknimat se vehettem le, pedig erre kényes vagyok.

Ilyen kedvem volt tegnap. Amikor befejeztük, megmelegítettem a teámat a mikróban, és töltöttem neki egy pohár portóit. Aztán az ágyban folytattuk, ugyanígy, semmi mást nem akart. És mindent pont úgy csinált, mint előtte. A magam részéről a változatosság híve vagyok, szeretem, ha a szenvedélyhez egy kis szelidség is tartozik. Ráadásul abban a percben, hogy vége lett, elaludt. Hallottam, hogy az óra hármat üt, aztán csend lett.

John nagyon megváltozott. Amikor még a feleségével élt, és csupa büntudat volt a szeme, akkor nagyon izalmasnak tűnt. Manapság már nem érzek semmit. Túlságosan magabiztos lett. Inkább arrogáns, mint szenvedélyes – mint a vesztesek általában. Ez nem tetszik nekem. Nyolc hónapja hagytam neki ott a kulcsom a munkahelyemhez közeli kávézóban, ahol összefutottunk, rendes pasinak látszott. Nem sokkal utána szakított a feleségével. Amikor még sebezhető volt, jobban tetszett nekem. Akkoriban még úgy fedezte fel a testem, mint egy gyerek az új PlayStationt.

Még mindig alszik, úgyhogy mindjárt felkelek, kiviszem a tárcájából a kulcsom, és kicserélem egy hasonlóra, ami már nem nyit ki semmilyen ajtót. Legközelebb, amikor átjön, nem tudja majd kinyitni az ajtót – és eszem ágában sem lesz beengedni. Lassan majd leesik neki, és azt hiszi, hogy kicseréltetem a zárat, és az új kulcsot odaadtam másnak, tehát ideje egy másik kulcsos nő után néznie.

Kávézgatok, és Markra gondolok. Úgy érzem, ma este eljön.

SZABÓ T. ANNA FORDÍTÁSA